

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СКЛАДНІ ВИПАДКИ ПУНКТУАЦІЇ»

Компонент освітньої програми –
вибіркова (3 кредити)

Освітньо-професійна програма	«Середня освіта (Українська мова та література)»
Спеціальність	A4 Середня освіта
Галузь знань	A Освіта
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Шатілова Наталія Олександрівна – кандидат філологічних наук, доцент, асистент кафедри сучасної української мови Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (https://mulanguage.chnu.edu.ua/pro-kafedru/spivrobitnyky/shatilova-nataliia-oleksandrivna/)
Контактний тел.	+38050 9183329
E-mail:	n.shatilova@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=5271
Консультації	Вівторок 13.00 – 14.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

У контексті компетентнісної парадигми сучасної мовної освіти та динаміки розширення комунікативного простору сьогодення особливої актуальності набуває формування й удосконалення правописної компетентності студентів-філологів, зокрема пунктуаційної грамотності – важливого маркера не лише культури мовлення людини, а й рівня її мовної свідомості та інтелектуального розвитку загалом. Порушення пунктуаційних норм (відсутність потрібних розділових знаків, уживання пунктуаційних знаків поза правилами, ненормативна заміна одного знака іншим) почасти спричинює помилкове сприймання й розуміння тексту. Засвоєння правил пунктуаційного оформлення писемного мовлення, правильне, чітке й вмотивоване вживання пунктограм, вироблення стійких навичок грамотного письма є важливим складником фахової підготовки майбутніх учителів української мови та літератури.

Мета навчальної дисципліни – систематизувати, закріпити й поглибити знання студентів щодо чинних пунктуаційних норм української мови, удосконалити їх пунктуаційну грамотність, що уможливить формування правописної компетентності майбутніх фахівців-філологів.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПУНКТУАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
Тема 1	Пунктуація як розділ науки про мову.
Тема 2	Історія становлення пунктуаційної системи української мови.
Тема 3	Система розділових знаків української мови: аспекти типології.
Тема 4	Інноваційні процеси в українській пунктуації.
Тема 5	Основні функції розділових знаків
Тема 6	Методика формування пунктуаційної компетентності
Тема 7	Пунктуаційний аналіз речення: схема, зразок, методика проведення.
МОДУЛЬ 2. СКЛАДНІ ВИПАДКИ АНАЛІЗУ ПУНКТОГРАМ	
Тема 1	Тире як розділовий знак: пунктуаційні ситуації використання.
Тема 2	Розділові знаки при однорідних членах речення.
Тема 3	Розділові знаки при відокремлених членах речення.
Тема 4	Розділові знаки при порівняльних зворотах, уточнювальних та приєднувальних конструкціях.
Тема 5	Розділові знаки в реченнях зі вставними і вставленими компонентами.
Тема 6	Розділові знаки в реченнях зі звертанням, вигуками, питальними та окличними словами.
Тема 7	Розділові знаки в складному реченні: кома, тире, двокрапка, крапка з комою.
Тема 8	Пунктуаційне оформлення прямої мови та цитат. Знаки пунктуації в бібліографічному описі джерел.

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення курсу «Складні випадки пунктуації» застосовуємо технології особистісно орієнтованого, диференційованого, проблемно-розвивального, інтерактивного, дистанційного навчання; традиційні та інтерактивні форми й методи навчання, серед яких: лекція-презентація, навчальна дискусія, робота з навчальним текстом та інтернет-ресурсами, практичні завдання тренувального, творчо-пошукового характеру, що сприяють виробленню необхідних пунктуаційних умінь і навичок (списування, різні види диктантів, пунктуаційних аналіз речення і тексту; редагування тексту, довільне письмо – добір різностильових контекстів з вивченими пунктограмами, аналіз завдань для ЗНО, НМТ, ДПА тощо), робота в парах / малих групах, мультимедійна презентація результатів індивідуальної чи спільної проєктної діяльності, аналіз професійних ситуацій та ін.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю студентів та їхня участь в обговоренні проблемних питань, усні й письмові відповіді на питання, виконання домашніх завдань, робота з навчально-методичною літературою, пунктуаційний коментар під час виконання практичних вправ, самостійні роботи, різні види диктантів, модульна контрольна робота.

Підсумковий контроль – залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича». URL: <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича». URL: <https://www.chnu.edu.ua/media/hkzbr1b2/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chnu-2025.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Зінчук Р. С., Деркач Л. М. Практикум із пунктуації української мови : навчально-методичні матеріали. Луцьк, 2022. 60 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20944/1/Punctuatsiia.pdf>

2. Курс «Складні випадки пунктуації» в системі електронного навчання ЧНУ Moodle. URL: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=5271>

3. Терещенко В.М., Панченков А.О. Методика реалізації Українського правопису в новій редакції у закладах загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник. Харків : Соняшник, 2019. 256 с. URL: <https://nushub.org.ua/resource/navchalno-metodychnyj-posibnyk-metodyka-realizacziyi-ukrayinskogo-pravopysu-v-novij-redakcziyi-u-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osvity-avt-tereshhenko-v-m-panchenkov-a-o/>

4. Ткаченко Є. М. Українська мова. Пунктуація : правила, вправи, диктанти : навч. посібник. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Tkachenko_Yelyzaveta/-Ukrainska_mova_Punktuatsiia_pravyla_vpravy_dyktanty.pdf?

5. Тренажер з правопису української мови. URL: <https://webpen.com.ua/>

6. Уживання розділових знаків. *Український правопис*. Київ: Наук. думка, 2020. С. 161–205. URL: <https://drive.google.com/file/d/1p0moU61Yrg4RskpJYTlj-xkiAa5vrd0mM/view>

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Складні випадки пунктуації» висвітлена в робочій програмі навчальної дисципліни

https://media.chnu.edu.ua/media/fpwozknz/rp_skladni-vypadky-punktuatsii.pdf?gl=1*t5cxbp*ga*MTUxNDI3OTUwNC4xNzE1MzI0Nzg1*ga_Q6273NZO6Z*czE3NzUxMTYzMzOkbzg2JGcxJH0xNzc1MTE4NzIwJG02MCRsMCRoMA